UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo nonus de Epiphania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

fidem cõuerſi ſunt: ſicut ſcriptū eſt Mat. xxvj. Vigilate ⁊ ora. ne intretꝫ in tētā.

¶ PRo tertio. Audiſtis ⁊c. Sed notate qm̄ nulla noſtra oblatio poterit deo eſſe grata niſi prius perſona noſtra ſit deo accepta. Unde. xiiij. q. v. Scriptū. Et de peni. diſt. v. c. j. §. Semꝑ offerat. dicitur: Abel placuit deo et eius oblatio. Ad ꝓpoſitum valet quod dicit ius ciuile. C. de deſertorib9 et depopulatorib9 agrorum. l. Cum introiſſent. Nullus indignus debet principem ſalutare. Pone caſum de eo qui regi diſplicens tanqꝫ regi proditor ꝑces ipſi porrigit et dona offert. Non eniꝫ poteſt eius oratio aut oblatio ſiue ſalutatio regi placere. Expone ⁊c. notando illō pſ. Iniquitatē ſi aſpexi in cor. m. nō exaudiet dominus.

¶ Sermo nonus de Epiphania.

SUrge illuminare ⁊c. Quādo conuerſa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentiū venerit tibi: inun. ca. opi. te: dro. ma. ⁊ effa. Eſa. lx. Tunc vicꝫ illuminaberis quando ꝯuerſa fuerit ⁊c. Ubi nota tres conditiones neceſſarias ad ꝑueniendū ad lumē glorie. ¶ Prima Penitentie amaritudo. Quādo conuerſa fuerit ad te multitudo marꝫ. ¶ Cōſtantie fortitudo. ſ. in aduerſis tolerandis ⁊ tentationū inſidijs euincendis. fortitudo gētiū venerit tibi. ¶ Diligētie promptitudo. ſ. i bonis exequendis. inundatio camelorꝫ operiet te: dro. ma. et effa. Madian quippe interꝑtaꝫ cōtradictio. ⁊ effa mēſura. In quo ſignaꝫ ꝙ diligentia boni opis bene notaꝫ ꝑ camelos ⁊ dromedarios que ſunt animalia velociſſimi curſus. De pmo Hiere. ij. Scito ⁊ vide quia malum ⁊ amarū eſt reliquiſſe te dn̄m. De ſecundo Tob. v. Forti animo eſto. De tertio. ij. Paral. xix. Cū diligentia cuncta facite.

PRimus articulus An cōuenienti tpe fuerit chriſtus baptizatus: Q, non. Ad hoc baptizatus eſt chriſt9 vt ſuo exēplo alios ad baptiſmū prouocaret. ſed alij baptizanꝫ ante triceſimū annum. ſcꝫ in infantili etate. ¶ Contra. Lu. iij. Factum eſt cum baptizareꝫ omnis populus: et Jeſu baptizato ⁊c. Et ipſe ieſus erat incipiens quaſi annoꝝ triginta. ¶ Reſpōdet Thomas in. iij. parte. q. xxxix. ꝙ chriſtus conuenienter in triceſimo anno fuit baptizatus. Primo qdem ratione exhibende moralis exemplationis. quia chriſtus baptizatur quaſi ⁊ tūc incipiēs docere et ꝑdicare: ad quod requiriꝫ ꝑfecta etas qualis eſt triginta annoꝝ. Unde Gen. xlj. legitur ꝙ triginta annorū fuit Joſeph cum ſuſcepit reginē egypti. Similiter. ij. Reg. v. legitur de Dauid ꝙ. xxx. annoꝝ erat quando regnare cepit. Ezechiel etiam in anno triceſimo ꝓphetare incepit: vt habeꝫ Ezech. j. Hic ergo ſm Rabanū inſtruimur nullum debere ſacerdotē aut ꝑdicatorꝫ fieri vel eccl'ie prefici: niſi virilis ⁊ ꝑfecte fuerit etatis. ¶ Secundo ratione ſignande legalis ceſſatiōis. Quia ſicut dicit Chryſoſto. ſuꝑ Matt. Futurū erat vt poſt baptiſmū chr̄i lex ceſſare inciperet. Et idō hac etate chriſtus ad baptiſmū venit qua pōt om̄ia precepta ſuſcipere: vt lege ſoluta nullus dicat ꝙ ideo eam ſoluit qꝛ implere non potuit. ¶ Tertio ratione ſignande baptiſmalis perfectionis. quia per hoc ꝙ chriſtus in etate perfecta baptizatur/ datur intelligi ꝙ baptiſmus parit viros perfectos: ſm illud Epheſ. iiij. Donec occurramus oēs in vnitate fidei et agnitiōis filij dei in virum ꝑfectū ſm menſurā plenitudinis etatis chriſti. Unde ⁊ ipſa ꝓprietas nūeri ad hoc ꝑtinere videꝫ. Cōſurgit em̄ triceanus numerus ex ductu ternarij in denarium. Per ternariū aūt intelligiꝫ fides trinitatis. Per denariuꝫ ſcđo impletio mandatorum legis. Et in his duobus perfectio vite chriſtiane conſiſtit. Ad illud autem qd obijcitur dicendū: ꝙ (ſicut dicit Gregori9 nazāzen9) chriſtus baptizatus eſt non qa indiget purgatione: nec ei aliquod immineret periculū differendo baptiſmū. Hec Thomas. ¶ Pro fundamēto. Omnia fecit domin9 cōuenietiſſime: et quo ad tempus: et quo ad alias circūſtātias: ita ꝙ in omnib9 opib9 ſuis neqꝫ parū neqꝫ nimiū fuerit. Terentius in andria. Id approbo apprime in vita eſſe vtile vt neqd nimis.

chr̄s ḡ nō min⁹ cito baptizari voluit ſʒ tpe
illo q̄ ſciebat baptiſmū ſuū magis ꝓdeſſe
poſſe Ariſt. iij. Topic. Unūquodq; eſt magꝭ
eligendū tpe q̄ magis valet ⁊ eſt magꝭ vti
le. Sum ḡ q̄rit An ꝯuenienti tpe ⁊c. Dic
rn̄. vt ſ. Ex q̄ conclude q̄ ꝙ̄ dictū eſt ad
hoc ꝙ aliq̄s fiat miniſter ſacramētoꝝ aut
ſbi dei req̄rit etas ꝑfecta q̄d tn̄ eſt magis
intelligendū de ꝑfectione moꝝ q̄ꝫ annoꝝ.
Un̄ ſacerdotib⁹ ⁊ miſtris templi dictū eſt
illud Eſa. j. Mundamini q̄ fertis vaſa do-
mini. In cui⁹ etiā figura ipe dn̄s ꝑus ba-
ptizari voluit q̄ꝫ legē euangelicā ꝑdicaret
⁊ alia redemptionis nr̄e myſteria ꝑficeret
vt oñderet q̄ꝛ nēo niſi lot⁹ ⁊ mund⁹ ad mi
niſteriū ſacramentoꝝ accederet. Fac inue-
ctiuas. ¶ Figura Leuit. xiij. Hō q̄ habu-
erit maculā nō accedet ad miſteriū dei ſui.
Expone iuxta ꝑdicta. vel generali⁹: ꝙ q̄-
cūq; pollut⁹ macula pcti indign⁹ ē q̄cunq;
miniſterio reſpectu dei. Puta: indignus ē
offerre oꝛones aut aliā opationem ꝟtutis
Nā vt dr̄ Sap. xiiij. Odio eſt deo impi⁹ ⁊
impietas ei⁹.

Pro ſcd̄o articulo. Supra de p̄ma ap-
paritione ſiue p̄mo myſterio ⁊c. Hic
de ſcd̄a que facta eſt in baptiſmo vbi chr̄s
apparuit verus ſaluatoꝛ verus de⁹ ⁊ ver⁹
hō duplici teſtimonio. ſ. ꝓphetalis denūci-
ationis: ⁊ ſupnaturalis manifeſtationis.
In h̄ ſmone dicem⁹ de primo. vbi notan-
dū ē ꝙ circa chr̄i baptiſmū ioannes dedit
de eo teſtimoniū q̄ꝫtū ad tria.
¶ Prio q̄ꝫtū ad dulcedinē pietatꝭ.
¶ Scd̄o q̄ꝫtū ad certitudinē hūanitatꝭ.
¶ Tertio q̄ꝫtū ad celſitudinē deitatꝭ.

Primo quantū ad dulcedinē pietatis: cuꝫ
dicebat Matth. iij. Ego baptizo vos i aq̄
q̄ꝛ vt dicit Greg. Pctā ſoluere nō valebat
Qui aūt poſt me venturus eſt baptizabit
vos ſpūſancto q̄ ē ſpūs dulcedinis ⁊ pie-
tatis. Sap. xij. O q̄ꝫ ſuauis eſt dn̄e ſpi
ritus tuus in nobis. Et Ioannis. j. Ille
eſt qui baptizat. i. lauat aīas. Magna pie
tatis dulcedo in chriſto qui venit animas
noſtras lauare a ſoꝛdib⁹ vicioꝛum. Et ibi-
dem. Ecce qui tollit peccata mundi Apo.
j. Dilexit nos et lauit nos a peccatis no-
ſtris in ſanguine ſuo. Pſalm. q̄ꝫ magna mlt
titudo dulcedinis tue domine. ¶ Secun-
do quantū ad certitudinem humanitatis
quando dicit Ioan. j. Ecce agnus dei idē
a deo miſſus immolandus vt hoſtia acce
ptiſſima quod ei competit ſm̄ humanita-
tem. Dicitur potius agnus q̄ꝫ aliud anīal
immolaticiū propter tres rationes. Pri-
ma ſumitur ex naturali conditiōe: q̄ꝛ agn⁹
eſt animal manſuetum: ſic chriſtus. Hie-
mie. xj. Ego quaſi agnus manſuetus qui
poꝛtatur ad victimā. Secundo ex paſcha-
li immolatione. Agnus enim paſchalis i-
ter figuras veteris teſtamenti expꝛeſſius
figurabat paſſionē chriſti: quia ille agnus
erat ſine macula: ⁊ per eius immolationeꝫ
filij iſrael liberati ſunt ab egyptiaca ſerui-
tute. Et ſic per paſſionē chriſti qui pecca-
tum nō fecit liberati ſumus a ſeruitute di-
aboli. Tertia ex figurali duratiōe quia iu-
ge ſacrificiū quod figurabat perpetuitatē
beatitudinis fiebat de agno. Chr̄s auteꝫ
eſt beatitudo noſtra. ¶ Tertio quantū ad
celſitudinē deitatis: cum dicit Matth. iij.
Qui poſt me venturus eſt foꝛtioꝛ me eſt:
quia ſcꝫ habet foꝛtitudinē diuinitatis: cu-
ius non ſum dignus calciamenta ſoluere
. i. ſibi exhibere minimū obſequium. ⁊ Io
an. j. Hic eſt de quo dixi. Poſt me venit
vir qui ante me factus eſt quoniam prioꝛ
me erat ⁊ ego neſciebam eum. ſ. quantum
ad determinatā perſonam. Sed vt mani
feſtetur in iſrael: veni ego i aqua baptizās
Sed qui me miſit ille mihi dixit: Super
quē videris deſcendentē ſpiritum ⁊ manē-
tem ſuper eum in ſigno viſibili colūbe: hic
eſt qui baptizat in ſpirituſancto. Et ego
vidi et teſtimoniū perhibui quia hic eſt fi
lius dei. ſcilicꝫ naturalis. Sed cum eſſꝫ
verus deus ⁊ homo puriſſimus quare vo
luit baptizari: Reſpondet Aug⁹ ſermo-
ne de epiphania. Uoluit facere quod om̄i
bus faciendum imperat. Et hoc eſt quod
ipſe dicit. Sic enim decet nos implere
omnem iuſticiam id eſt (vt dicit Remigi-
us) oſtendere exemplum omnis implen-
de iuſticie in baptiſmo. Chryſoſtomus.
Ibi non hoc ſignat vt ꝙ ſi fuerit baptiza-
tus impleat oēm iuſticiā. ſed ſic. Id quē-
admodū prius factis impleuit iuſticiā ba-
ptiſmatꝭ et poſtea ꝑdicauit. ſic et oēm ali-
am iuſticiam. ſm̄ illud. Cepit ieſus facere
et docere. Et Ambroſius ſuper Lucā di-
cit. Hec eſt iuſticia vt quod alteruꝫ facere

velis: ipſe prius facias: ⁊ tuo alios horte-
ris exēplo. Baptizat⁹ eſt ergo chr̄s n̄ vt
ſanctificaret ex aq̄s: ſed ecōuerſo (vt dicit
Chryſoſtom⁹) vt eas ſctificatas relinq̄ret
poſtmodū baptizādis. Contēplemini er-
go deuote quō ioānes diuia inſpiratiōne
ſciens eū veꝝ deū/ex reuerentia ꝓhibebat
eum di. Ego a te debeo baptizari ⁊ tu ve
nis ad me. Lȝ etiā Joānes ſctificatus eſſȝ
ab vtero: tñ indigebat baptiſmo chr̄i non
ꝓpter ablutionē culpe originalis: ſed ꝓpter
impſſiōem characterꝫ ꝑ quā chr̄o ꝯfigura
ret: vt dr̄ Nicola⁹ de ly. Rn̄dens aūt Je-
ſus dixit Sine mō. i. permitte me a te ba
ptizari in aq̄. Jn q̄ fm̄ Chryſ. oſtēdit ꝙ
chr̄s poſtea baptizauit Joānē. Qd̄ etiam
teſtat̄ Hiero. ſup Matth. Qd̄ audiēs io
annes/cū cum m̄lta reuerētia baptizauit.
vn̄ cantat eccl̄ia. Baptiſta ꝯtremuit ⁊ nō
audet tangere ſanctū v̄ticē. Exēplū acci-
piam⁹ i Joāne: inuitēmur ad dei tremorē
et reuerentiā nos q̄ ſum⁹ pctōres. Joan-
nes aūt ſctificat⁹ erat ex vtero. Ber. Jn-
clinat̄ ſub baptizātꝫ manib⁹ caput adorā-
dū angelis: reuerendū poteſtatib⁹: treme
būdū pncipatib⁹. Quid miꝝ ſi tremit hō
et nō audet ⁊c. quis vel ipſa cogitatiōe cō
tremiſcit. O q̄ſaltuȝ erit in iudicio caput
iſtud quod mō ſic inclinat̄: et vertex q̄ mō
tā humilis videt̄ q̄ſublimis et erect⁹ tūc
apparebit. Hec Bern̄.

Pro tertio Audiſtꝫ ⁊c. Voluit itaq̄
dn̄s ablui vt oſtēderet nos ꝓmptos
eſſe debere ſordes abluere pctōꝝ ⁊ dilige
re puritatē. Nā qd̄ ꝓdeſt nūc ſe abluere ⁊
ſtatim in lutū ire ⁊ plus q̄ ante ſordeſce-
re. Sed hoc timendū eſt qd̄ iura dicunt.
Delicta iterata plus ꝯportet punire. ff. de
iurepatronat⁹. l. j. Et Greg. in paſtor. et
hr̄ de pn̄ia di. iij. Qui admiſſa plāgit nec
tñ deſinit: grauiori pene ſe ſubijcit. Pone
cām de eo cui rex pluries grām fecit: ⁊ tñ
ſemꝑ addit offenſam recidiuādo. Expo-
ne notando illud. Jrriſor eſt et non peni-
tens qui adhuc agit qd̄ peniteat.

Sermo. xj. de Epiphania.

Surge illumi
nare ⁊c. Oēs de ſaba venient:
auꝝ ⁊ thus deferētes ⁊ laudē dn̄o annun-
ciantes. Eſa. lx. Jn his v̄bis tria tangunt̄
que faciūt pctōres a pctō ſurgētes ⁊ gra-
tia illuminari. Primū eſt nr̄a ꝯuerſatio
Oēs de ſaba veniēt. Saba interp̄tat̄ ca-
ptiuitas: aut leua ſiue ſiniſtra. Scōm eſt
oblatio. auꝝ et thus offerentes. Parū p-
deſſet thus orōnis ſine auro charitat̄ꝫ. Et
vix aut nunq̄ poſſit cuſtodiri auꝝ chari-
tatis ſine thure deuotiōis. Oblatōis or
dinatio. ⁊ laudē dn̄o annūciātes. Oia em̄
ſunt in laudē dei ordināda. De p̄mo Hie
re lj. Fugite d̄ medio babylonis. De ſcd̄o
j. Cor. xiiij. Orabo ſpū: orabo ⁊ mēte. De
tertio. Greg. Oē bonū qd̄ agim⁹ ꝑ inten-
tionem ad celeſtia leuem⁹.

Prim⁹ art. An cōueniens fuerit chri
ſtum baptizari in iordane: Q, nō.
Veritas debet rn̄dere figure. ſed figura
baptiſmi preceſſit in tranſitu maris rubri
vbi ſubmerſi ſunt egyptij: ſicut peccata de
lent̄ in baptiſmo. Cōtra. Matt. iij. Ba
ptizatus eſt ieſus in iordane a Joanne.
Rn̄det Tho. iij. parte. Fluui⁹ iordanis
eſt ꝑ quē filij iſrael in terram ꝓmiſſionis
intrauerūt. hic aūt baptiſm⁹ chr̄i introdu-
cit in regnū dei qd̄ ꝑ terrā ꝓmiſſionis fi-
gurat̄. Unde Joan. iij. Niſi q̄s renat⁹ fu-
erit ex aq̄ ⁊ ſpuſctō: non poteſt introire in
regnū dī. Ad qd̄ etiā ꝑtinet ꝙ Helias di-
uiſit aq̄s iordanis q̄ erat i curru igneo ra
piēdus in celū. q2 ꝑtrāſeūtib⁹ ꝑ aquas ba-
ptiſmi ⁊ ꝑ ignē ſpūſſcti/patet adit⁹ in celū
Jdeo cōueniēs fuit vt chr̄s in iordane ba
ptizaret̄. Trāſit⁹ em̄ maris rubri figura-
bat baptiſmū q̄ntū ad hoc ꝙ baptiſm⁹ pec
cata delet. Sed tranſit⁹ iordanis q̄ntum
ad hoc ꝙ ap̄it ianuā celi q̄ eſt pncipalis ef
fect⁹ baptiſmi ⁊ ꝑ ſolū chr̄m impetrat⁹. Hec
Tho. Pro fundamēto. Nō eſt credēdū
ꝙ in vno loco pl⁹ valeat q̄ i alio. vel ꝙ ibi
eſſet aliq̄ v̄t⁹ ꝓpter quā pl⁹ valeret bapti-
ſmus chr̄i ibi fact⁹. vn̄ Sene. d̄ remedijs
fortuitoꝝ. Jd ꝑ qd̄ bn̄ eſt in hoīe nō eſt in
loco. Ob hoc chr̄s magis baptizari volu
it in vno loco q̄ in alio. hoc totū fecit ꝓꝑ
ſignificationē myſticā ad informatōeȝ no
ſtrā. Q igit̄ q̄libēter cōtēplanda ſunt hec
myſteria q̄ in nob̄ accēdere debent ignem
diuini amoris quēadmodū ignē ligna nu
triūt. Juxta illō Pāphili. Perpetuo t